

TUNTOSARVI

N:o 13-1980

TUNTOSARVI

Kuulonäkövammaisten lehti
ilmestyy 22 kertaa vuodessa

N:o 13

15. elokuuta 1980

6. vuosikerta

JULKAISIJA

Näkövammaisten Keskusliitto ry.

Varat tämän lehden kustannuksiin on lahjoittanut
Lions-piiri 107 N

PÄÄTOIMITTAJA

Pirjo Rissanen

TOIMITUKSEN OSOITE

35400 Länkipohja

puh. 935-31357

SISÄLLYS

Päätoimittajan kynästä	1
Käytä sosiaalipalvelua	2
Ajankohtaista	3
Testamentti	7
Perunkirjoitus	11
Henkilökohtaista	13
Lukijan kirjeitä	13
Ennätysten murskajaiset	15
Kaijan palsta	19

PÄÄTOIMITTAJAN KYNÄSTÄ

Lämpimät terveiset Helen Keller 2. maailmankonferenssista. Myöhemmin saatte lukea lehdestä tarkemman ★raportin matkan ja konferenssin tuloksista. Kesä on ollut hyvin helteinen. Niinpä onkin suuremista, että Marja-Leena Avila ja Ulla Tikkanen ovat selviytyneet Tampereen kesäyliopistosta hyvin tiedoin. Ei ole helppoa opiskella, kun on kuuro ja näkövammaisen ja lisäksi vielä kova helle. Tytöt opiskelivat ★sosiaalipsykologiaa. Olin itse tulkkina ja kesä oli meille kolmelle hyvin mielenkiintoinen. Opimme toinen toisiltamme. Minä sain taas lisää hyvää tietoa, kuinka kuurosokeiden kanssa pitää olla ja kuinka kuurosokeita parhaiten auttaa.

Kun tämä lehti lähtee painoon on ★Malminharjulla samaan aikaan tulkkikurssi. Täällä koulutetaan kuulevia tulkkeja kuuroille ja toivon mukaan he toimivat myöskin kuurosokeiden tulkkeina. Tämän viikon ohjelmaan kuuluu kokonainen päivä opiskelua kuurosokeista. Yritän selvittää kuuleville teidän vaikeuksianne ja kuinka kuurosokealle tulkitaan, kuinka kuurosokean kanssa keskustellaan. Tieto antaa kuuleville rohkeutta lähestyä kuurosokeaa. Syk-

syn mukana odotan teiltä taas kirjeitä. Toivon, että kirjoitatte kesäkokemuksianne ja tietysti toivomuksianne lehteen.

Pirjo

KÄYTÄ SOSIAALIPALVELUA

LASTEN PÄIVÄHOITO

Kunnat ovat järjestäneet erilaista lasten päivähoitoa sellaisille lapsiperheille, jotka päivähoitoa tarvitsevat. Perhe voi valita haluaako lapsen perhepäivähoitoon, päiväkotiin vai kesäaikana leikkikenttätoimintaan. Päiväkodeissa on osapäiväosasto, jonne otetaan 4-6 vuotiaita lapsia. Kokopäiväosastolle voi hakea 1/2-6 vuotiaat lapset. Päiväkodit ovat järjestäneet myöskin koululaisille toimintaa. Jos ensimmäisellä luokalla olevan oppilaan vanhemmat ovat työssä eikä kotona ole ketään kun lapsi pääsee koulusta, niin lasta voi anoa iltapäiväksi päiväkotiin. Päiväkodit järjestävät myöskin ilta- ja yöhoitoa tarvittaessa. Päiväkotiin voi anoa myöskin vammaisen lapsen. Perhepäivähoito on myöskin tarkoitettu kaikenikäisille lapsille. Perhepäivähoitoa suositellaan kuitenkin alle kolmevuotiaalle lapsille. Leikkikenttätoiminta on tarkoi-

tettu 4-14 vuotiaalle. Joillakin paikoilla leikkikenttä toimii ympäri vuoden, mutta yleensä kunnat järjestävät tällaista toimintaa vain kesäisin.

Vanhemmat saavat itse päättää millaiseen päivähoitopaikkaan haluavat. Päivähoitopaikkaa anotaan kunnan sosiaalilautakunnalta. Sosiaalilautakunta valvoo päiväkoteja ja perhepäivähoitoa.

Päivähoitomaksu on eri perheillä eri suuruinen. Jos on rikkaat vanhemmat niin päivähoitomaksu on suurempi. Jos taas vanhemmat ovat pienituloisia, niin hoitomaksu on pienempi. Lisätietoja saa kunnan sosiaalilautakunnalta.

Ajankohtaista

ULKOMAILTA

Iranin syrjäytetty shaahi MOHAMMED REZA PAHLEVI kuoli kairolaisessa sairaalassa 27.7. imusolmukepsyöpään. Shaahi oli kuollessaan 60-vuotias. Egyptin valtio piti shaahille sotilaallisen hautauksen valtion varoilla. Shaahin hauta on Rifain mausoleumissa Kairossa. Mausoleumi on Egyptin kuninkaalli-

sen perheen hautapaikka. Samaan hautapaikkaan oli haudattuna shaahin isä muutamia vuosia. Shaahin isä kuoli myös maanpaossa. Myöhemmin isän ruumis siirrettiin muualle.

Shaahin kuolema tuo muutoksia panttivankikiistaan. Iranin parlamentin puhemies sanoi, että panttivankiasiaa aletaan tutkia lähiaikoina.

Viime aikoina on Kiinassa, Etelä-Koreassa, Intiassa ja Bangkokissa ollut suuria tulvia. Tulvavesi on surmannut satoja ihmisiä, tuhonnut satojen tuhansien ihmisten kodit, sekä aiheuttanut miljoonien dollarien viljavahingot. Intian pohjoiset ja luoteiset osavaltiot kärsivät jatkuvista monsuunisateista.

Italiassa Bolognan rautatieasemalla tapahtui räjähdys. Räjähdyksessä kuoli ainakin 86 ihmistä ja 200 ihmistä loukkaantui. Räjähdysten aiheutti hyvin voimakas pommi. Bolognan räjähdys oli pahin terrori-isku toisen maailman sodan jälkeen. Pommin räjähtäessä oli rautatieasema täynnä kesäloman vettä.

KOTIMAASTA

Kaukaan Lappeenrannan sulfaattiselluloosatehtaan ylävoimala tuhoutui räjähdyksessä. Räjähdysten syyksi epäillään kaasua. Vahingot ovat noin 20 miljoonaa markkaa.

Miljoonien markkojen vahingot aiheutti Nummen Saukkolan kynttilätehtaan tulipalo. Tuli tuhosi valmiita kynttilöitä kolmen miljoonan markan edestä. Tehtaan koneet ja varasto paloivat täysin. Palon syytä ei tiedetä.

Huppuun naamioitunut mies ryösti pankin Porin Seudun Osuuspankin Lattomeren kylässä. Mies uhkasi asetta muistuttavalla esineellä pankkivirkailijaa. Rahat saatuaan mies pakeni paikalta. Ryöstäjää ei ole tavoitettu.

Suomen pankki on tehnyt uuden viiden markan setelin. Uuteen seteliin on tehty pieniä muutoksia. Seteli tulee käyttöön elokuussa. Viiden markan seteleitä on kolmea eri lajia.

Ruisjauhojen hinnat kallistuivat elokuun alussa 15 %. Korotuksen jälkeen yksi kilo maksaa 2.82 mk. Viisi kiloa ruisjauhoja maksaa 13.45 mk. Kilo ruissihtijauhoja maksaa 3.30 mk ja viisi kiloa 15.60 mk. Korotuksen on vahvistanut elinkeinohallitus. Korotus johtuu tavoitehinnan noususta.

Lapsilisät nousevat lokakuun alusta 15 %. Korotuksen jälkeen maksetaan ensimmäisestä lapsesta 1300 mk, toisesta lapsesta 1504 mk ja kolmannesta lapsesta 1752 mk ja neljännestä ja sitä seuraavista lapsista 2236 mk.

Suomen heinäkuun helteet kestivät 11 päivää. Kesän korkeimmat lämpötilat olivat Porissa 30°, Niinisalossa 30,6^o ja Utsjoki Kevolla 27,6^o. Helteiden lopulla ukkonen jyrähteli ympäri Suomea. Salama teki myös pahojaan eri puolilla. Salama sytytti metsäpaloja, poltti rakennuksia, tappoi karjaa ja muutaman ihmisen.

TESTAMENTTI

Inger Lindgren

Lähteenä käytetty Kansanvakuutuslehteä numero 5

Viime kerralla puhuimme perinnöstä ja perimysjärjestyksestä. Perimysjärjestyksen voi eläessään muuttaa, jos niin haluaa. Muutos tapahtuu testamentilla. Jokaisella on nimittäin oikeus itse määrätä kenelle hän haluaa omaisuutensa antaa kuoltuaan. Testamentti on kirjallinen asiakirja, jonka jokainen 18 vuotta täyttänyt henkilö voi tehdä. Testamentin saa tehdä myös nuorempi henkilö jos hän on naimisissa. 15 vuotta täyttänyt henkilö saa tehdä testamentin siitä omaisuudesta, jota hän vallitsee eli omaisuudesta, jota hän itse vapaasti käyttää ja jonka hän itse omistaa. Testamentti on tehtävä kirjallisena. Paikan päällä pitää olla myös kaksi todistajaa. Testamentin todistajaksi ei kelpaa alle 15 vuotias henkilö. Todistajaksi ei myöskään kelpaa läheinen sukulainen tai sellainen henkilö, jonka hyväksi testamentti on tehty. Testamentin todistajien ei tarvitse tietää testamentin sisältöä. Heidän ei siis tarvitse saada lukea testamenttia. Todistajat todistavat vain testamentintekijän nimikirjoituksen oikeaksi. Testamenttiin on myös kirjoitettava todistajien nimen lisäksi heidän

ammattinsa ja kotipaikkansa. Testamenttiin merkitään myös aina sen tekoaika- ja paikka.

Testamentilla henkilö siis määrää kenelle hänen omaisuutensa annetaan hänen kuoltuaan. Jos henkilöllä on omia tai ^{*}adoptoituja lapsia on hänen muistettava, että näillä lapsilla aina on oikeus periä vanhempiensa omaisuudesta puolet. Vanhemmat eivät edes testamentilla voi tehdä lapsiaan perinnöttömäksi. Lapsen voi jättää täysin ilman perintöä ainoastaan jos hän on loukannut vanhempiaan syvästi tahallisen rikoksella. Yleensä vanhemmat haluavat, että heidän lapsensa perivät koko omaisuuden, mutta joskus sattuu, että joku ei haluakaan antaa aivan koko omaisuutta lapsilleen. Silloin hän voi testamentilla määrätä puolet omaisuudestaan jollekin toiselle henkilölle, jollekin yhdistykselle tai johonkin määrättyyn tarkoitukseen. Henkilö, jolla ei ole lapsia haluaa hyvin usein määrätä kuka hänet perii ja hän voi testamentilla määrätä koko omaisuudestaan. Aviopari voi myös testamentilla määrätä toiselle aviopuolisolle hallintaoikeus. Hallintaoikeus tarkoittaa, että eloon jäänyt puoliso saa pitää omaisuuden itsellään ja hän saa käyttää myös omaisuudesta tulevan tulon. Hänellä ei kuitenkaan ole oikeutta myydä omaisuutta. Tällaisessa tapauksessa leski ei myöskään maksa

perintöveroa vaan lapset maksavat veron. Omaisuuden hallinta on siis leskellä, mutta lapset perivät tässä tapauksessa jo omaisuuden itselleen. Heidän isälleen tai äidillään on kuitenkin elinikäinen oikeus käyttää omaisuutta.

Testamentti voi olla hyvin yksinkertainen ja lyhyt. Yksinäinen henkilö voi vain kirjoittaa esimerkiksi näin:

Määrään viimeisenä tahtonani, että kaikki omaisuuteni on menevä täydellä omistusoikeudella PP:lle.

Alle merkitään päivämäärä ja paikka, testamentinkirjoittajan omakätinen nimikirjoitus ja tämän alle todistajien nimet ja muut tiedot. Ennen todistajien nimiä voi olla hyvä kirjoittaa että todistajat ovat olleet samaan aikaan paikalla kutsuttuina todistajiksi sekä että testamentintekijä on kirjoittanut testamentin omasta vapaasta tahdosta, terveenä ja täydellä ymmärryksellä. On tärkeää, että testamentissa on mainittu että kirjoittaja on ollut henkisesti terve, muuten saattaa joku henkilö myöhemmin yrittää todistaa, että testamentin tekijä ei itse ole ymmärtänyt mitä hän on kirjoittanut.

Testamentin valvonta: Kun henkilö on saanut tiedon siitä, että hän testamentin mukaan on merkitty vainajan omaisuuden perijäksi on hänen valvot-

tava testamentti kuuden kuukauden kuluessa siitä kun hän on saanut tiedon perinnöstä. Testamentin valvominen tarkoittaa, että perijä hyväksyy perinnön itselleen ja tekee tästä virallisen ilmoituksen. Testamentti on valvottava siinä oikeudessa, jossa vainaja asui. Valvontaa varten tarvitaan alkuperäinen testamentti ja yksi jäljennös, vainajan virkatodistus sekä leimamerkit näihin asiakirjoihin. Oikeusaputoimistosta voi kysyä neuvoa tällaisen valvomisen yhteydessä. Tärkeintä on muistaa, että testamentti on valvottava kuuden kuukauden sisällä.

Testamentin peruutus: Testamentin voi perua hävittämällä se. Se voidaan myös peruuttaa kirjoittamalla uusi testamentti. Jos haluaa kirjoittaa uuden testamentin on tärkeää, että tässä uudessa testamentissa lukee, että tällä uudella testamentilla peruutetaan aikaisemmin tehdyt testamentit. Testamentti on säilytettävä sellaisessa paikassa, ettei se huku ja on myös tärkeää, että joku ulkopuolinen henkilö tietää missä testamentti on.

Monta kertaa tuntuu pahalta puhua etukäteen perintöasioista ja kuolemasta, mutta jos kuolema tapahtuu äkillisesti on liian myöhäistä. Testamentti on tärkeä asia ja kun vainajalla on testamentti säästytään turhilta riidoilta. Testamentilla voi määrätä

omaisuutensa myöskin johonkin hyvään asiaan ja näin auttaa vaikkapa sairaita, kodittomia tai vammaisia. Mikäli omaisuus on suuri sen voi vaikka jakaa useammalle henkilölle tai yhdistykselle. Testamenttia ei tarvitse kirjoittaa jos haluaa, että omat lapset perivät kaiken.

PERUNKIRJOITUS

Perunkirjoitus on aina tehtävä kolmen kuukauden sisällä kuolemasta. Se henkilö, joka hoitaa pesäomaisuutta määrää milloin ja missä perunkirjoitus järjestetään. Hänen on myös valittava kaksi uskottua miestä. Uskotuiksi miehiksi sanotaan niitä henkilöitä, jotka toimittavat perunkirjoituksen. Nämä henkilöt tekevät perukirjan. Perukirjaan merkitään vainajan koko omaisuus. Perukirjan mukaan määrätään perintövero ja siksi on tärkeää, että ainakin yksi uskottuista miehistä tarkoin tietää miten se tehdään. Perinnön jako tapahtuu myöskin tämän perukirjan mukaan. Perunkirjoituksen ajasta ja paikasta on hyvissä ajoin ilmoitettava pesän osakkaille ja eloonjää-

neelle puolisolle. Pesän osakkaat ovat ne henkilöt, jotka perivät joko perintökaaren perimysjärjestyksen tai testamentin mukaan. Perukirja jätetään kolmena kappaleena perintöverolautakunnalle. Mukaan on myös liitettävä sukuselvitys, mahdollinen testamentti ja muut perintöön liittyvät paperit. Perukirja on jätettävä perintöverolautakunnalle kuukauden kuluttua itse perunkirjoituksesta. Kun perintövero on määrätty, on perukirja ja sen jäljennös jätettävä rekisteröitäväksi oikeuden kansliaan. Kun rekisteröinti on tehty, toinen kappale perukirjasta lähetetään takaisin kuolinpesän hoitajalle.

Perunkirjoitusasioista voi myöskin kysellä oman paikkakuntansa oikeusaputoimistosta aivan kuten voi kysyä myös aikaisemmin kirjoitetuista testamentista ja perimysjärjestyksestä. Jos ei ymmärrä jotakin perintöön liittyvää asiaa on parempi kysyä asiantuntijalta kun jäädä sitä itsekseen miettimään. Ei myöskään tarvitse hävetä sitä, että pitää kiinni omista oikeuksistaan jos joku toinen henkilö yrittää tehdä vääryyttä perintöasioissa.

Henkilökohtaista

Olen kuuro-näkövammaisen mies. Haluaisin kirjeenvaihtoon ja tuttavaksi 25-35 vuotiaan tytön kanssa Kirjeet pyydän lähettämään tämän lehden toimituksen osoitteella nimimerkillä: yhdessä mukava viittoa.

LUKIJAN KIRJEITÄ

Sydämelliset terveiset Helen Kellerin 2. maailmankonferenssista Länsi-Saksan Hannoverin kaupungista. Konferenssi oli todella hyvin mielenkiintoinen. Sain paljon uusia tietoja ja kokemuksia. Konferenssiin kokoontui 28:n eri maan ihmisiä. Monet kuurosokeat kertoivat omista kokemuksista, ongelmista, vaikeudesta ja kuinka selviytyvät hyvin siellä omista maissaan. He kertoivat opiskeluista, työpaikoista ja vapaa-ajan harrastuksista. Kuuntelin hyvin kiinnostuneesti erään Latinalais-Amerikkalaisen kuurosokean kertomuksen, mitä hän harrastaa vapaa-aika-

naan siellä omassa maassaan. Hänen harrastuksensa olivat hyvin erilaisia. Tämä kuurosokea harrasti ratsastamista, liitolentoa, on vesisuksilla moottoriveineen perässä, toimi kartanlukijana kilpa-autoilijalle, pelaa shakkia, kalastaa ja harrastaa yleisurheilua. On hyvin ihmeellistä, että hän on hyvin rohkea ja kokenut kaikenlaisia lajeja. Hän on löytänyt uuden ulottuvuuden, kun pystyy tekemään erilaisia asioita kuurosokeudesta huolimatta.

Kävimme tutustumassa saksalaiseen kuurosokeiden laitokseen. Kävimme myös laivaretkellä joella, jonka nimi on Ihme-joki. Meidät kaikki osanottajat kutsuttiin illalliselle kaupungin talolle. Saimme vauvattomasti tutustua muihin kuurosokeisiin ja saimme samalla tanssia.

Helen Keller 2. maailmankonferenssi oli todella mielenkiintoinen ja viihdyin mainiosti siellä.

Marja-Leena Avila

ENNÄTYSTEN MURSKAJAISET

Petri Kinnunen

Heinä-elokuun vaihteessa suomalaiset istuivat korva kiinni radiossa, silmät televisiota tuijottaen tai kädet jännityksestä vapisten lehtiä lukien. Kaikilla syy oli yhteinen. Haluttiin nopeasti saada tietää, mitä tapahtuu Moskovan olympialaisissa. Kisat olivat 22. maailman laajuiset urheilukilpailut. Kilpailuihin osallistui tuhansia urheilijoita, valmentajia, huoltomiehiä ja katsojia. 85 maan edustajat ottivat osaa urheilu-suorituksiin.

Jo ennen kisojen alkua oli maailmalla kuumeinen tunnelma. USA, Länsi-Saksa ja Japani mukanaan parikymmentä muuta maata päättivät olla osallistumatta (boikotoida) olympialaisiin. Syynä oli kiristynyt kansainvälinen poliittinen tilanne. USA, Länsi-Saksa ja Japani käyttivät urheilua ja olympialaisia keinona painostaa Neuvostoliittoa (olympialaisten järjestäjämaa) sotilaalliseen vetäytymiseen Afganistanista. Urheilijat ja urheilujärjestöt tuomitsivat boikotin. Monien urheilijoiden vuosia kestänyt harjoittelu meni hukkaan. Boikottimaiden urheilijat eivät hallitustensa päätösten takia voineet osallistua

olympialaisiin.

Boikotin vaikutus jäi pieneksi. Kun aikaisemmin Montrealin olympialaisiin osallistui 92 maata oli Moskovassa 85. Kun Montrealissa tehtiin 35 uutta maailmanennätystä ja 70 olympiaennätystä tehtiin maailmanennätyksiä Moskovassa 36 ja olympiaennätyksiä 74.

Eniten mitaleita sai Neuvostoliitto (195), toisena DDR (125) ja kolmantena Bulgaria (40). Suomi oli 3 kullalla, 1 hopealla ja 4 pronssimitalilla 12. paras maa. Tunnelma kilpailuissa oli korkealla. Osallistujien mielestä järjestelyt olivat hyvät ja onnistuneet. Osallistujien turvallisuudesta huolehdittiin tarkasti, eikä Münchenin olympialaisissa tapahtunut terroriisku voinut uusiutua. Samoin olympialaisissa oli ensimmäistä kertaa mukana laaja, värikäs ja monipuolinen kulttuurikatselmus. Neuvostoliittolaiset kansantanssijat, voimistelijat, urheilijat ja taiteilijat esitivät koko kisojen ajan yleisölle monia kulttuuriesityksiä.

Kesken kisojen, niiden puolivälissä, ruotsalainen ja suomalainen lehdistö alkoi väittää, että neuvostoliittolaiset kenttämiehet ja tuomarit olisivat tehneet tahallaan mittavirheitä omien urheilijoidensa hyväksi. Väitettiin, että väärinkäytöksiä olisi ollut kei-

häänheitossa, kiekossa ja pituushypyssä. Kun suomalaiset urheilijat ja valmentajat palasivat takaisin kotimaahan, kysyttiin heidän mielipidettään. He totesivat, että tiedot ovat liioittelua. Suomen joukkue tai jonkin muun maan joukkue olisi voinut tehdä oleteista mittavirheitä valituksen kansainväliselle olympiakomitealle. Kuitenkaan mikään maa ei tällaista valitusta tehnyt. Lukuisat televisiokamerat seurasivat kaikkien lajien suorituksia, joten jos virheitä olisi tehty olisi se ollut helppo todistaa.

SITTEN JÄNNITTÄVÄT TULOKSET . . .

Suomalaisten kokonaismenestys oli hieman parempi kuin Montrealin kisoissa 4 vuotta sitten. Nyt saimme 2 mitalia enemmän. Urheilulajit vain olivat kovasti muuttuneet. Odotetun ja ylivoimaisen kultamitalin toi soutaja Pertti Karppinen. Toinen kulta tuli suomalaiselle purjehtijalle Esko Rechardille. Ja suurin yllätys oli 18-vuotiaan jousiampujan Tomi Poikolaisen saama olympiakulta.

Yleisurheilu oli Suomen mustin alue. Ilman Kaarlo Maaningan loistavaa juoksusuoritusta 10 000 metrillä toinen ja 5 000 metrillä kolmas, olisivat suo-

malaiset jääneet yleisurheilussa ilman mitaleita. Kauas ei mitali jäänyt kuulantyyntönsäkään, jossa Reijo Stålberg oli neljäs.

Muista suomalaisten mitaleista vastasivat Mikko Huhtala pronssia 74 kiloisten painissa, Päivi Meriluoto naisten jousiammunnassa ja purjehduksessa, joissa lajeissa tuli suomalaisille pronssia.

Suomalaiset yleisurheilijat keihäänheitossa, moukarissa, kiekossa, 1500 metrillä, pituushypyssä, kolmiloikassa, seiväshypyssä ja 3 000 metrin esteissä eivät menestyneet. Kesken kilvan sattui loukkaantumisia ja terveillä miehillä ja naisilla ei kunto kestänyt kovassa kilpailussa. Samoin kävi suomalaisen nyrkkeilyn, jossa mitalitoiveet kaatuivat silmäkulmavamoihin.

Moskovan kisoissa tehdyt yleisurheilun maailmanennätykset:

miehet

seiväshyppy	Kozakiewicz	Puola	578 cm
moukari	Sedyh	NL	81,80 m
korkeushyppy	Wessig	DDR	236 cm

naiset

4x100 m viesti	DDR		41,60
----------------	-----	--	-------

800 m	Olizarenko	NL	1.53,5
Kuula	Slupianek	DDR	22,41 m
5-ottelu	Tkatshenko	NL	5083 p.

Kaijan palsta

Hei!

Terveiset Hannoverista ja samalla kuurosokeilta ympäri maailmaa. Konferenssissa oli osanottajia kaikista maanosista (28 eri maasta). Mukana oli kuurosokeita, heidän omaisiaan ja työntekijöitään. Konferenssin aiheena oli Kuurosokean itsenäinen elämä ja vastuu. Monet puhujista olivat itse kuurosokeita. Kirjoitan myöhemmin tarkemmin niistä asioista, joita konferenssin aikana käsiteltiin. Nyt kerron muuten matkastamme.

Suomesta oli osanottajia 12. Matkustimme lentokoneella ensin Kööpenhaminaan, siellä vaihdoimme konetta ja pääsimme Hannoveriin. Hotellimme nimi oli Thielenplatz. Se sijaitsi aivan kaupungin keskustassa. Konferenssipaikalle pääsimme mukavasti raitiovaunulla tai reippaasti kävellen. Viikon ohjelma oli aika tiukka. Aamulla kello 9 alkoivat luennot ja keskustelut ja niitä riitti klo 17.00 saakka. Iltaisin tutustuimme kaupunkiin. Aivan hotellimme vieressä

oli paljon kävelykatuja (joilla autolla ajo oli kielletty) ja suuria tavarataloja. Siellä oli iltaisin rauhallista kävellä. Kävimme useita kertoja syömässä kiinalaisessa ja thaimaalaisessa ravintolassa. Kaikki ryhmämme jäsenet pitivät itämaisestä tulisesta ruuasta. Saksalaiset isäntämme olivat myös järjestäneet jotakin vapaa-ajan ohjelmaa. Eräänä iltana olimme laivaretkellä. Ajelimme pientä jokea pitkin ja katselimme maaseutua. Luonto on aikalailla samannäköistä kuin täälläkin. Asutusta on hyvin tiheässä. Laivaretken aikana meillä oli tilaisuus solmia uusia tuttavuuksia. Keskustelu sujui vilkkaasti viittomalla eri maiden kuurosokeiden kesken. Viimeisenä iltana saksalaiset isäntämme tarjosivat juhlapäivällisen. Saksalaiseen tapaan aterian aikana esitettiin lukuisa määrä kiitospuheita. Kun nämä vihdoinkin saatiin loppuun, alkoi illan hauskin osa – tanssi. Se oli ohjelma, jossa ei ollut kommunikointivaikeuksia.

Keskustelimme paljon eri maiden kuurosokeiden kanssa tämän viikon aikana. Vaihdoimme kokemuksia, saimme hyödyllisiä tietoja. Kuurosokeiden ryhmä on ollut monissa maissa pitkään unohdettuna. Nyt näyttää siltä, että joka puolella ollaan heräämässä huomaamaan kuurosokeiden erityistarpeet.

Uskon, että meidänkin ryhmämme sai paljon uusia kokemuksia ja ajatuksia tältä matkalta.

Seuraavassa numerossa lisää asioista, joita konferenssissa pohdittiin.

Hyvää syyskesää!

Terv. Kaija Salekari

MITÄ SANA TARKOITTAA:

Raportti = yhteenveto

sosiaalipsykologia = tutkii ihmistä ympäristössä

Malminharju = Kuurojen liiton kurssikeskus lähellä Heinolaa

Adoptoitu = Lapsi, joka on otettu omaksi